

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för Veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Hippologenheten

Hippologiskt Examensarbete nr 391

2010

UNGDOMARS MOTIV KRING AVHOPP FRÅN RIDSKOLA

*Mikaela Brorsson, Stina Holgersson
Emelie Ritzman*

Strömsholm

HANDLEDARE:

Gabriella Thorell, Ridskolan Strömsholm

Hippologiskt examensarbete (EX0346) omfattande 10 högskolepoäng ingår som en obligatorisk del i hippologutbildningen och syftar till att under handledning ge de studerande träning i att självständigt och på ett vetenskapligt sätt lösa en uppgift. Föreliggande uppsats är således ett studentarbete på AB-nivå och dess innehåll, resultat och slutsatser bör bedömas mot denna bakgrund.

ISSN 1402-2052

SLU

Sveriges lantbruksuniversitet

*Ungdomars motiv kring avhopp
från ridskolan*

Mikaela Brorsson, Stina Holgersson, Emelie Ritzman

Handledare: Gabriella Thorell, Ridskolan Strömsholm

Examinator: Åsa Steninger, Ridskolan Strömsholm

Examensarbete inom hippologprogrammet, Flyinge/ Strömsholm/Wången 2010

Fakulteten för Veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Institutionen för anatomi, fysiologi och biokemi

Hippologenheten

Kurskod: EX0346, Nivå AB, 10 hp

Nyckelord: ridskoleverksamhet, tonåringar

Online publication of this work: <http://epsilon.slu.se>

ISSN 1402-2052

Examensarbete 2010:391

INNEHÅLL

FÖRORD.....	3
REFERAT	4
INTRODUKTION	4
DEFINITION	7
MATERIAL OCH METOD.....	7
Intervjufrågor	8
RESULTAT	8
DISKUSSION	10
Slutsatser	12
REFERENSER.....	12
Litteratur.....	12
Läst men ej refererat.....	13
Internet	14

FÖRORD

Tack till vår handledare Gabriella Thorell som stöttat och hjälpt oss under arbetets gång, utan dig hade det aldrig gått. Tack även till de ungdomar som ställde upp i intervjuerna.

REFERAT

Forskningsstudier visar på att en hel del ungdomar slutar att rida på ridskola. Det är därför intressant att undersöka orsaken till varför de gör det. Vi tror att ett minskat antal ridande på ridskolor kan ha en påverkan på sporten i framtiden. Det vara svårt som instruktör på ridskola att få reda på den riktiga orsaken till varför varje elev slutar, då det kan vara ett känsligt ämne. Det kan också vara så att man som instruktör kan bli väldigt förvånad att en viss elev slutar, eller fortsätter rida då man har haft en annan uppfattning av eleven.

Huvud syfte: Att försöka belysa varför ungdomar väljer att sluta rida på ridskola och att upplysa ridskolorna om vilka anledningar det kan finnas för ungdomar att sluta rida på ridskola. Arbetets frågeställningar är: Vilka kan anledningarna vara för att välja att sluta att rida på ridskola? Vad skulle ridskolorna kunna göra för att behålla sina elever i ridskoleverksamheten?

Denna undersökning är av kvalitativ karaktär. Till studien söktes ungdomar som slutat rida under åldern 13-19 år och slutat under de senaste tre åren. Åtta intervjuer genomfördes. Av tids- och kostnadssjäl valdes att göra intervjuerna över telefon. I intervjuerna har det framgått att tidsbrist ofta varit en mer eller mindre betydande orsak till beslutet att sluta på ridskola. Vad man har tid med beror på hur man prioriterar. Därför tror vi att tidsbristen till stor del bör hänga ihop med ett dalande intresse, alternativt att ett starkare intresse för något annat har väckts.

Det faktum att ridsporten är en så dyr idrott blev också bekräftat i resultatet av intervjuerna. Flera svarade att de slutat rida med de ekonomiska aspekterna som en bidragande faktor. I tonåren ökas ofta ambitionsnivån med träningen, man vill ha fler träningsstillfällen för bättre möjligheter till resultat. Det i sin tur leder till en stor ökning av kostnaderna, för det redan dyra fritidsintresset.

I studien har det framgått att det oftast är en kombination av olika anledningar som leder till det slutliga avhoppet. Några exempel är tidsbrist, för höga kostnader, och att man skaffat egen häst eller påbörjar gymnasieutbildning med hästinriktning.

Nyckelord: Ridskoleverksamhet, Tonåringar.

INTRODUKTION

Ridskolan i Sverige idag är unik. Det är en omfattande verksamhet som drivs ute på de cirka 550 ridskolorna med ungefär 160 000 aktiva ridskole- och motionsryttare (Svenska Ridsportförbundet, 2006). Tillsammans genomför de närmare åtta miljoner ridtimmar per år. Det unika med den svenska ridskolan är att man inte enbart kommer dit för sin ridlektion utan också för avsuttna aktiviteter och för att umgås med kamrater och hästar (Henriksson, Yring & Zetterman, 2009). Svenska Ridsportförbundet har en omfattande utbildningsverksamhet. Ungdomsledarkursen är ett sådant exempel, där får ungdomarna redan i unga år lära sig att planera och genomföra aktiviteter på sin klubb. Innehållet i utbildningen bygger på att förespråka säkerheten i stallarna och på häst ryggen, samt att få förutsättningarna för att kunna fortsätta arbeta aktivt för klubben i framtiden (Svenska Ridsportförbundet, 2006). Inom ridsporten är de flesta aktiva mellan sju till tolv års ålder och därefter sker det en nedgång på deltagartillfällena (Thedin Jakobsson & Engström, 2008). Det är framförallt när ungdomarna övergår till att börja gymnasiet som avhoppet sker (Thedin Jakobsson & Engström, 2008), men detta behöver nödvändigtvis inte innebära att de lämnar ridsporten.

Ridsportintresset börjar vanligtvis i tidig ålder och valet av idrott beror på flera olika faktorer som föräldrars intresse men även syskon och jämnåriga påverkar. Orten man bor på spelar också stor roll, samt om det finns framgångsrika förebilder inom en viss idrott så leder det lätt till att nya barn ansluter sig till sporten (Larsen, 2000). I Larsens (2000) studie var det övervägande motivet till att börja rida djurintresset, men också att det var spännande, kompisar och föräldrars intresse. Carlberg & Lindblom (2008) studerade motiv till varför pojkar börjar rida på ridskola. Sex pojkar i åldrarna 13-17 intervjuades och resultatet visade på att de framförallt började rida för att de hade släktingar som red. Djurintresset och att de upplevde ridning som roligt var andra anledningar.

Som tidigare nämnts är det framförallt i tonåren som ungdomarna väljer att sluta på grund av olika anledningar. Tång & Jonsson (2006) studerade vad ridskolorna medvetet gör för att behålla tonåringarna men också vad ungdomarna själva värdesatte inom ridskoleverksamheten. Studien delades upp i två delar där den ena delen kartlade ridskolor som deltagit i projektet handslaget, för syfte att behålla tonåringar på ridskola. Ridskolorna anordnade, genom de medel de fått från handslaget, bland annat interna ledarutbildningar och föreläsningar. Resultatet från den andra delen visade att de flesta tonåringarna var nöjda med sin ridskola och ansåg att det inte krävdes någon förändring för att det skulle fortsätta, hälften av de svarande trodde också att de skulle fortsätta rida på ridskola i framtiden. Av dem som svarade att de inte trodde sig fortsätta berodde det på att de hade eller skulle skaffa egen häst. Sammanfattningsvis konstaterar Jonsson & Tång (2006) att ridskolorna måste lyssna mer på tonåringarna för att kunna skapa aktiviteter för dem. Ridskolorna bör även konstruera verksamhet för att kunna behålla ungdomar med egna hästar.

I en annan studie av Henriksson, Yring & Zetterman (2009) undersöktes vilka faktorer i ridskolans utbud som är viktiga, enligt elever, samt om ridlärarna och representant från Svenska ridsportförbundet hade kunskap om vad eleverna efterfrågar. Studien inkluderade tre ridskolor geografiskt utspridda i Sverige. Resultatet visade på att eleverna ansåg att den viktigaste faktorn var utbildade ridlärare men välutbildade hästar och trivsamt miljö var också betydelsefulla faktorer. Ett önskemål från eleverna var privatlektioner utöver den ordinarie lektionsverksamheten. Vad gällde ridlärarna så hade de generellt god kunskap om vad eleverna efterfrågade, dock inte alla önskemål. Detta gällde även för Svenska ridsportförbundets representant.

I en studie av Rock (2002) tas av vikten av marknadsföring upp. Marknadsföringens principer består av kundanalys och konkurrensanalys. Syftet är att ta reda på vad kunderna säger om ridskolans verksamhet, både fördelar och nackdelar. Resultatet av denna studie som rör Järpens ridklubb visade att ridskolans kunder var relativt nöjda. Några delar av verksamheten har dock fått negativ kritik och det var anläggningen samt att det fanns begränsat utbud av aktiviteter. För ridskolan är det viktigt med en bra kundrelation eftersom det kostar fem gånger så mycket att skaffa en ny kund som att behålla en gammal. Andersson-Bromér & Sandberg (2006) undersökte därför om ridskolors personal och styrelse vet vad deras elever vill ha. Enkäter delades upp i två kundgrupper: Barn och vuxna. Samma enkät delades ut till personal och styrelse. Resultaten visade att både personal och styrelse har relativt god kunskap om vad kunderna vill ha. Man såg dock att det fanns brister inom kunskapen om elevernas mål.

Ridsporten skänker glädje åt många, men är den näst dyraste sporten med en hög genomsnittlig årskostnad för barn och ungdomar mellan 7-14 år. Med en ökad ambitionsnivå följer också ökade kostnader eftersom då tillkommer både fler träningstillfällen samt större behov av utrustning och resor (Riksidrottsförbundet, 2005). Bengtner & Pettersson (2004) har studerat hur mycket olika kommuner i Sverige satsar på ridsport jämfört med fotboll. Studien innehöll också en litteratur del som visade att det ofta satsas mer på "pojkspor" än på

”flicksporter”, och att valet av idrott har blivit en klassfråga då det är betydligt dyrare att utöva ridsport än till exempel andra ridsporter som fotboll. Resultatet visade att fotbollens anläggningar till nästan 100 % ägs och underhålls av kommunerna medan där emot cirka 50 % av ridklubbarna får ansvara för anläggning och underhåll själva. Dock gick det inte att påvisa vilken sport kommunerna satsade mest på då det inte gick att värdesätta anläggningarna och dess underhåll.

År 2005 visar en studie att fotbollen har gått om ridsporten i popularitet hos flickor (Riksidrottsförbundet, 2005). Ridsporten låg tidigare i ledning med 28 procent för flickor år 1998 och har nu sjunkit till 22 procent för flickor år 2005. Då ridsporten domineras av kvinnor får dessa procentenheter stor betydelse för andelen utövare. Antal medlemmar inom idrottsföreningar minskar betydligt från skolår sex till nio. Det är dock under den perioden ridning för flickor är som populärast. Andelen aktiva på ridskola sjönk istället vid ålder 13 till 16. Det finns en tendens till att flickor då vänder sig till mer individuella idrotter som dans, styrketräning och aerobics. I samma undersökning från Riksidrottsförbundet (2005) gällande idrotter i allmänhet visas det på olika anledningar till att ungdomar slutar att idrotta. Förklaringar som tappat intresset (53 %), eller fick andra intressen är vanliga svar (25 %). Totalt sex procent svarade att de kände sig utanför. Fem procent har inte råd på grund av höjda avgifter. Kvaliteten på ledare visade också stor betydelse för fortsatt intresse. En av studiens intervjuer visade på hur viktigt det är att utvecklas för att finna motivation till att anstränga sig ytterligare.

Motivation är en viktig del av idrottsutövningen och Andersson (1998) har studerat hur man motiverar tonåringar. Motivation bygger på individers livshistoria och grundmotiv som behöver uppfyllas. Grundmotiven kan delas upp i fyra steg. Den första är organiska motiv-överlevnadsmotiv, sedan kommer känslomässiga motiv, sociala motiv och sist aktivitetsmotivet. Det sista kan inte bli uppfyllt förrän de föregående är det. Det är motivationen som driver varje individ till att lära. När man behärskar en uppgift är motivationen på topp, blir uppgiften för svår kommer den att minska. Förutom motivation krävs även uppmuntran, detta leder till att individen upplever inläringen som något positivt och vill gärna fortsätta prestera. Eftersom barn växer hastigt under en period i tonåren så fungerar rörelser och motorik inte riktigt som förut. Detta gör att träningen då bör baseras på tidigare kunskaper och att befästa dessa. I tonåren börjar man också tänka abstrakt vilket på sikt kommer att gynna ridningen. Som instruktör är det extra viktigt att när man har tonåringar kunna läsa sina elever då de kan vara inne i en väldigt känslig period. I den perioden bör man inte ge för svåra uppgifter. Då kan motivationen gå förlorad. (Andersson, 1998)

Gardner & Svedemark (2007) har studerat, genom en enkätundersökning, olika anledningar till varför ungdomar väljer att sluta rida. Studien var relativt svår att genomföra då många ridskolor inte sparar personuppgifter eller inte vill lämna ut dem. Därav kom Gardner och Svedemark (2007) att istället dela ut enkäter till skolelever som en gång hade ridit. Resultatet visade på flertalet anledningarna som att de vill göra annat med sin tid, ekonomiska förutsättningar och prioritera skolarbete. Några uppgav också att de kände att de inte utvecklades mer eller satsade på en annan idrott. Vara med kamrater var också en orsak men också beroende på instruktören, eller att man hade eller skulle köpa egen häst. Till sist angavs också medicinska samt geografiska skäl.

Problem: Forskningsstudier visar på att en hel del ungdomar slutar att rida på ridskola. (Thedin Jakobsson & Engström, 2008) Det är därför intressant att undersöka orsaken till varför de gör det. Vi tror att ett minskat antal ridande på ridskolor kan ha en påverkan på sporten i framtiden. Det vara svårt som instruktör på ridskola att få reda på den riktiga orsaken till varför varje elev slutar, då det kan vara ett känsligt ämne. Det kan också vara så att man

som instruktör kan bli väldigt förvånad att en viss elev slutar, eller fortsätter rida då man har haft en annan uppfattning av eleven.

Syftet med studien är:

Huvudsyfte: Att försöka belysa varför ungdomar väljer att sluta rida på ridskola.

Delsyfte: Att upplysa ridskolorna om vilka anledningar det kan finnas för ungdomar att sluta rida på ridskola.

Studiens frågeställningar är:

Vilka anledningar leder till avhopp från ridskola?

Hur kan ridskolorna gå till väga för att behålla sina elever i ridskoleverksamheten?

Att tillägga är att denna studie inte kommer att ge några konkreta svar som beskriver hur ridskolorna ska gå tillväga för att behålla eleverna. Förhoppningen är att ridskolorna i landet ska få inspiration till satsningar som gör att ungdomarna ska bli kvar i verksamheten. Genom att hitta faktorer till varför elever slutar rida avser studien att skapa nya idéer eller åtminstone göra dem uppmärksammade på dagens och eventuellt ett framtida problem.

DEFINITION

Vi definierar att sluta på ridskola som: Eleven har slutat rida på just den ridskolan där den tidigare har ridit. Eleven kan till exempel börjat rida på en annan ridskola eller fortsätta rida på egen eller annans häst utanför ridskoleverksamheten. Då många avhopp från ridskola sker i tonåren är studien avgränsad till den åldersgruppen, det vill säga åldern 13-19 år (Thedin Jakobsson & Engström, 2008). Då denna studie ämnar att gå på djupet i svaren på frågorna, är antalet respondenter avgränsat till åtta stycken. Ett kriterium var att de slutat på ridskola inom tre år för ett färskare minne och därmed bättre svar.

MATERIAL OCH METOD

Denna undersökning är av kvalitativ karaktär. Gardner & Svedemark (2007) har tidigare gjort en kvantitativ studie som berör samma område. Med den här studien var tanken att finna nyanser kring ämnet utifrån ungdomars berättelser om just deras skäl till att sluta rida på ridskola. Därför drogs inga slutsatser som är generaliserbara för alla ungdomar som slutat på ridskola. Studien kunde dock ge en fingervisning och visa på vilka anledningar som förekommit.

Urvalet bestod av personer som varit möjliga att nå genom två instruktörer som vi kände sedan tidigare och som arbetar på ridskola. En av instruktörerna kontaktade i sin tur elever som tidigare ridit på deras ridskola som även hade kontakter från en annan ridskola. Dessa tidigare elever kontaktades via e-mail. De som var intresserade av att delta fick svara på mailet och lämna ut sitt telefonnummer. Därefter kontaktades de för att boka tid till intervjun. Av den andra instruktören fick vi register med telefonnummer. Dessa tidigare elever fick vi kontakta direkt genom att vi ringde upp dem. Personerna kontaktades i den ordningen de stod uppskrivna på listan. De som hade mobilnummer prioriterades i första hand för att enklare få direktkontakt.

Till studien söktes ungdomar som slutat rida under åldern 13-19 år och slutat under de senaste tre åren. Åtta intervjuer genomfördes med elever från de tre ridskolorna. Några av dem har ridit på fler ridskolor. Av tids- och kostnadsskäl valdes att göra intervjuerna över telefon. Ridskolor som hjälpte till att kontakta före detta elever samt personerna som intervjuats behandlas konfidentiellt i studien. Intervjuerna genomfördes av samma person. Vi satt ostörda

i ett rum och gjorde intervjun med en högtalartelefon. Intervjun spelades in på band och noteringar gjordes om det var något speciellt att reflektera över i respondenternas svar, som till exempel störningsmoment. Därefter skrevs det ordagrant ner vad som sades under intervjun.

Intervjufrågor

Hur gammal är du?

Hur gammal var du när du började rida?

Har du ridit på flera ridskolor?

Hur länge red du lektioner på ridskolan?

Berätta hur det kom sig att du började rida.

Beskriv hur det kom sig att du valde att sluta.

Anser du att det var ett svårt beslut?

Fanns det något som ridskolan kunnat ändra på som skulle medföra att du hade fortsatt?

Därtill kom följdfrågor.

RESULTAT

I tabell 1 presenteras en översikt av de intervjuades svar på bakgrundsfrågorna gällande ålder, ålder när de började och slutade rida samt den statusen för tillfället respondenten befann sig i.

Tabell 1. Presentation av intervjudeltagarna

Flicka nr	Ålder	Började (ålder)	Slutade (ålder)	Nuvarande status
1	16	10	15	Egen häst
2	17	6	16	Slutat helt
3	18	6 eller 7	15 eller 16	Rider ibland
4	18	6	15	Rider på gymnasiet
5	16	7	14	Rider på gymnasiet
6	17	5	16	Rider på gymnasiet
7	19	12	17	Slutat helt
8	16	6	11	Egen häst

Resultatet visade att respondenternas medelålder var 7.25 när de började rida. Många hade haft kontakt med hästar tidigt som barn genom klasskompisar, vänner och familj samt genom en närliggande ridklubb. Intresset för hästar kom i tidig ålder. Föräldrarna beskrivs ha varit tillmötesgående angående sina barns önskemål. Media har haft en påverkan på en utav respondenterna som i sin tur lett till ett intresse för att börja rida.

"...Eh, jag tror jag såg, du vet Mulle i Min Häst...eh...jag såg en annons med honom i...eh...Norrköpings Tidningen när jag var liten och tyckte det såg så roligt ut. Då sa mamma att jag liksom vekade uppskatta det. Så ringde hon och bokade in mig och så åkte vi och provade ..." Flicka 4

Respondenternas medelålder för när de slutade var 14.93. Flicka 6 hade ridit längst tid på ridskola, i elva år medan flicka 2 och 6 ridit kortast tid, endast i fem år. Anledningarna som

framkom som orsak till att ungdomarna slutat att rida på ridskola var blandade och det var ofta en kombination av anledningar som lett till det slutgiltiga avhoppet. Flicka 1 slutade enbart på grund av att det var för dyrt. Det var ytterligare fyra respondenter som tog upp den ekonomiska aspekten men det nämndes i samband med tidsbristen som främsta anledning.

"... Det var så att jag hade inte riktigt tid. Sen tyckte jag att, eller så sen så hade jag sköthäst vid sidan om och då tänkte jag att det räckte med den och sen tyckte jag att det var lite dyrt också. Eller jag hade inte råd att fortsätta..." Flicka 6

Flicka 6 har dessutom fortsatt med ridningen genom sin gymnasieskola som samarbetade med ridskolan och poängterade fördelen att hon nu kunde få ridlektioner som skolan betalade. Tidsbristen visade sig ha sin grund i att andra intressen dykt upp som att träna på gym, sjunga i kör och träna friidrott. Flicka 2 hade börjat skriva för en tidning. I högstadiet blev det en ökad press från skolan med mer läsläsning som i sin tur blev en bidrog till att ridningen prioriterades bort för Flicka 2 och 6. Flicka 3 slutade på ridskolan bland annat på grund av tidsbrist men fortsatte rida i privatstall. Hon upplevde det då lättare att hinna med annat när ridningen inte längre var satt till en bestämd tid.

"Jag hade liksom inte tid att rida igen lektionerna heller... och så samlade jag dem liksom på hög, så kändes det elakt mot mina föräldrar, att dem skulle betala pengar liksom. När jag inte riktigt hann och så..." Flicka 2

Det framkom också att frihet var något som lockade två stycken, de ville kunna bestämma mer själva när och hur ridningen skulle bli upplagd. Flicka 7 hade behov av att få tävla vilket inte ridskolan kunde erbjuda i tillräcklig omfattning. Genom ridskolan kunde man tävla på klubb och lokal nivå. Hon skaffade egen häst men resultatet visade dock att hon ändå inte tävlade eller tränade för instruktör. Varför det var så framgick inte då respondenten svarade undvikande på den frågan.

"Alltså det kändes som att man vill komma någonstans med sin ridning, alltså det kändes nästan som jag var på samma nivå, alltså jag ville typ kunna börja tävla och sånt där..." Flicka 7

Flicka 8 tyckte att den traditionella avdelningsridningen kändes enformig, där efterlystes mer variation i upplägget för lektionen. Hon efterlyste att få rida övningar fast i samband med uteritt, för att undvika det ständiga nötandet på ridbana. Flicka 8 tyckte dock inte att nivån på lektionerna behövde höjas.

Som går att se i tabellen så valde majoriteten av respondenterna att fortsätta rida i andra former, efter att de valt att sluta på ridskolan. Detta kunde vara egen häst, sköthäst eller red på ridgymnasium. Det visade sig att fyra respondenter hade slutat på ridskolan på grund av att deras gymnasieskola erbjöd ridning på schemat. De red kvar på sin ridskola, men nu i gymnasieskolans regi. Varför dessa valde att sluta i sina ordinarie grupper på ridskolan var bland annat att de tyckte att de nu fick tillräckligt med ridning och fördelen var att gymnasieridningen var gratis.

För de respondenter som bytt ridskola var anledningarna bland annat att det erbjöds fler uteritter och andra hästraser. Flicka 8 började på en ridskola med enbart islandshästar då hon tyckte det verkade speciellt och hon lockades av mer uteritt. Efter en tid på Islandsridskolan bytte flicka 8 igen. Den här gången till en ridskola med halvblodshästar för hon var den här gången mer intresserad av dressyr. För en annan av respondenterna blev flytt till annan ort och avståndet till ridskolan betydande då hon fick byta ridskola eftersom det blev för långt till

den tidigare. Flicka 2 berättade att hon hade växt ur ponnyerna då ridskolan endast hade shetlandsponnyer, därför valde hon att börja på en islandshästridskola tillsammans med en kompis.

Så gott som samtliga svarade kort och enkelt på frågan om det var svårt att ta beslutet att sluta på ridskola. De tyckte inte att det varit svårt. För de flesta var det snarare en lättnad.

Undantaget var att flicka 1 som slutade enbart på grund av ekonomiska skäl inte upplevde att det var något lättsamt beslut. Hon fortsatte ändå att vara på ridskolan trots att hon inte red lektioner, eftersom hon hade kvar sin sköthäst där. Intressant var också att flicka 2 inte ansåg att hon hade slutat rida, hon såg det mer som ett uppehåll som går att ta upp igen.

"Det var skönt att sluta, de va inte det att det inte var roligt, jag trivdes jättebra i gruppen och så där, det var mer skönt för att jag inte behövde ha dåligt samvete för att behövde ställa in det liksom" Flicka 2

De personer som slutat av ekonomiska skäl påtalade att en prissänkning eventuellt hade fått dem att fortsätta på ridskola medan de som nämnt att tidsbristen var den stora anledningen inte tyckte att det var något ridskolan kunnat påverka. Flicka 3 tyckte det var trevligare stämning i hennes nya stall än det var på ridskolan. Det var dock inget som hon påpekade kunnat ändra hennes beslut att sluta rida på ridskola.

"Ne... eller jo att det skulle vara billigare i så fall."
Flicka 6

"Nej eftersom det var tiden som... jag var ju tvungen att sluta med någonting liksom" Flicka 3

Flicka 2 som slutat på ridskola på grund av tidsbrist och att det var dyrt föreslog mer flexibla och öppna grupper där man kunnat rida med när man hade tid och lust. "Klippkortaktigt" som hon uttryckte sig

Sammanfattningsvis menade övervägande av respondenterna att det inte fanns något ridskolan hade kunnat ändra för att få dem att fortsätta rida kvar. För en av respondenterna var det dock den ekonomiska aspekten. En prissänkning hade fått henna att fortsätta rida. Då de flesta av dem fortfarande är aktiva inom ridsporten och några har fortsatt på ridskolan fast i gymnasieskolans regi innebar att de fortfarande var kopplade till ridskolan fast i en annan form.

DISKUSSION

Ridskoleverksamheten i Sverige är omfattande och engagerar många ungdomar över hela landet. Med denna studie var inte tanken att få ett enhetligt resultat eller ett svar på frågan om varför avhopp sker från ridskolan. I studien har man istället lyft fram och belyst de intervjuades berättelser om hur vardagslivet och villkoren för fritidssysselsättningar kan förändras i tonåren.

Respondenternas medelålder för när de slutade var 14.93 vilket stämmer bra överens med tidigare studie gjord av Jakobsson och Engström som menar att nedgång sker efter 12 års ålder. Vi har i studien funnit många likartade svar som även Gardner & Svedmark (2007) fann i sin enkätstudie. Båda studier visar på att ungdomar har valt att sluta rida av anledningar som kostnadssjäl, tidsbrist, andra intressen, brist på personlig utveckling och egen häst. Det som framkom i vår studie var att endast en respondent slutade enbart av kostnadssjäl medan fyra stycken tog upp den ekonomiska aspekten i samband med tidsbrist. Tidsbrist tror vi bottnar i hur man prioriterar. Att tidsbristen uppstått bör till stor del hänga ihop med ett dalande

intresse, alternativt att ett starkare intresse för något annat har väckts. Det man då kan fundera över är om det dalande intresset hör ihop med brist på personlig utveckling och att man därmed inte finner motivationen till att fortsätta. Man kan då tänka sig att eleven ser den ekonomiska aspekten som ett hinder för att utvecklas då fler träningstillfällen betyder högre kostnader.

I studien av Andersson (1998) belystes ämnet motivation för tonåringar. Studien beskrev kriterierna för att känna motivation och hur dessa kriterier kan bli mer komplicerade i tonåren då kroppen genomgår en förändring både fysiskt och mentalt. Puberteten kan då innebära en svacka i ridutvecklingen. Som instruktör på ridskola är det förmodligen inte alltid lätt att sätta en lagom nivå av krav på eleven. Det blir en balansgång mellan att befästa grunderna man tidigare lärt sig och samtidigt få eleven att känna att den utvecklas. Särskilt då undervisningen på ridskola oftast hålls i grupper. Privatlektioner kunde kanske vara en lösning på detta för att få möjlighet till mer individanpassad träning i denna känsliga period.

Gardner & Svedmarks (2007) enkätstudie visade att kamrater och instruktören spelade stor roll för valet att sluta rida, vilket inte framkom i vår studie. Vi fick däremot ett svar som ingen tidigare läst studie har visat, nämligen att avhoppet också beror på att gymnasieskolor erbjuder ridning på schemat. Flera av de ungdomar vi intervjuade hade slutat på ridskolan men har fortsatt med ridlektioner genom sin gymnasieskola. Detta medför att ridskolan fortfarande kan tjäna pengar på de elever som slutat att rida som ridskoleryttare. Men pengarna kommer nu istället från skolan som hyrt in sig (kommunen). För eleverna blir vinsten att de nu kan rida lektioner utan att betala för det. De gör även en tidsmässig vinst då ridningen sker på skoltid så kan de använda fritiden till annat. Detta bör vara en utmärkt lösning för att ha kvar ungdomar i sporten, eftersom kostnader och tidsbrist var ett vanligt svar vi fick till att man valt att sluta. Även för ridskolan som fortfarande kan göra ekonomi på de statliga skolornas eller friskolornas verksamhet.

Det finns idag en mängd olika gymnasieutbildningar med "hästinriktning", dels de traditionella naturbruksgymnasierna men också friskolor eller kommuner som samarbetar med närliggande ridskola för att kunna erbjuda hästinriktning. På skolverkets hemsida finns det 25 stycken godkända friskolor med hästinriktning (Skolverket, 2010). Här kombineras de vanliga studierna med diverse hästämnen samt praktiska moment som ridning och stallskötsel. På flera skolor finns det också möjlighet att avlägga prov för att bli diplomerad hästskötare.

I en undersökning gjord av Riksidrottsförbundet år 2005 visar på att i tonåren ökar ofta ambitionsnivån, och att man vill ha fler träningstillfällen för bättre resultat. Ett bifynd i vår studie visar på att ridning på egen häst och ridning på skoltid har bidragit till att respondenterna upplevt att de varit tillfredställda med mängden träningstillfällen. De har istället valt att sluta rida på ridskola då de tycker sig fått rida i tillräcklig omfattning. Det kan vara ett tecken på att de tycker sig utvecklas mer på egen hand än på ridskolan när de valt att gå över till egen-, lånad eller foderhäst. Några respondenter nämnde den ökade friheten med att rida som privatryttare. De har saknat utmaning och utveckling under sin senare tid på ridskolan, som en direkt förklaring till att de valt att sluta. Om ekonomin blir ett hinder för att utvecklas inom sin idrott är det också fullt tänkbart att det kan leda till ett dalande intresse som slutligen resulterar i ett avhopp.

Majoriteten av respondenterna tyckte inte att beslutet till avhoppet var svårt. De verkade snarare se det som en lättnad. Detta tror vi beror på att beslutet att sluta rida var personligt och inte något som var relaterat till ridskolan. Dock upplevde den respondent, som slutat enbart på grund av att hon inte hade råd att rida, att det var ett tvunget beslut. I det fallet hade kanske ridskolan kunnat påverka beslutet genom ridalternativ med lägre prissättning.

En lägre kostnad för lektioner och flexibla riddagar uttalades som en faktor som hade kunnat påverka beslutet fortsätta eller inte. Men man ska ändå ha i åtanke att det är ju ändå inte säkert att dessa ändå faktiskt fortsatt, eftersom det kan vara svårt för ridskolorna att sänka kostnaderna tillräckligt för att tillfredsställa eleverna. Att tillägga är att vi heller inte vet hur mycket lägre priser dessa elever ville ha. Vi tror att flexibla tider kan vara svårt att genomföra, eftersom det då måste finnas personal och hästar tillgängliga vilket medför kostnader. Ridskolan ska ändå kunna gå med vinst. Anmärkningsvärt många respondenter svarade att det inte fanns något ridskolan gjort som kunnat ändra deras beslut. Detta kan ses som ett positivt resultat då det visar att det inte fanns något direkt missnöje mot ridskolan, dess hästar eller instruktörerna. Eleverna har slutat då deras hästintresse i tonåren dalat vilket medfört att de prioriterat att lägga sin tid och pengar på annat. Det faktum att beslutet inte underbyggts av ett missnöje gör det också svårt för ridskolorna att hitta åtgärder för att behålla tonåringarna. Samtidigt tror vi att det är naturligt att ha en viss omsättning på eleverna.

Denna studie omfattades av telefonintervjuer och det var samma person som genomförde samtliga intervjuer. Fördelen var att den som intervjuade blev bättre på att ställa följdfrågor under tidens gång. Detta medförde att man kunde få fram mer utav intervjun. Fördelen med telefonintervjuerna har varit att de sparar tid och varit kostnadseffektivt. En annan fördel är att man inte kan påverka den man intervjuar genom sitt kroppsspråk. Det ger också bättre möjlighet till geografisk spridning. Om det är människor i omgivningen kring respondenten i en telefonintervju kan det naturligtvis påverka denne att inte kunna öppna sig för att ge oss den helt ärliga bilden. I den aspekten hade det varit bättre att göra intervjuerna öga mot öga.

Genom personliga kontakter i ridskolebranschen har vi kunnat få tag på elever som slutat rida på ridskola. De hade arkiv med adressregister som vi fick ta del av. Tillräckligt många adresser och nummer samlades ihop för att kunna göra ett slumpmässigt urval till studien. Mycket kan naturligtvis störa resultatet i en intervju kring ett sådant här djupt och kanske ibland känsligt ämne. Det kändes viktigt att skapa en känsla av att vi var opartiska i frågan, att de inte kände sig förebåddas för att ha slutat eller att de hängde ut sin ridskola negativt i intervjun, för att få så ärliga och beskrivande svar som möjligt.

De kändes spännande att göra intervjuerna och få ta del av dessa ungdomars bakgrund till deras beslut. Då det i resultatet framkommit att många ungdomar börjar på ridgymnasium vore det intressant att studera vidare i detta ämne för att se en närmare utredning om ridgymnasiums påverkan. Vilka positiva och negativa konsekvenser det har för individen, sporten och ridskolorna.

Slutsatser

I vår studie har det framgått att det oftast är en kombination av olika anledningar som leder till det slutliga avhoppet, som till exempel tidsbrist, för höga kostnader, andra intressen, egen/lånad eller foderhäst, brist på personlig utveckling och individ anpassad träning, ridgymnasium och enformiga lektioner. Det framkom att de flesta var nöjda med sin ridskola och tyckte inte det fanns något de kunde ha gjort för att motverka avhoppet. Dock önskades prissänkningar och flexibla tider.

REFERENSER

Litteratur

Andersson, L.1998. *Att motivera tonåriga ryttare*. Fördjupningsarbete nr 63. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.

- Andersson-Bromér, E. och Sandberg, M. 2006. *Kundvård på ridskolan*. Fördjupningsarbete nr 308. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Bengtner, A. och Pettersson, M. 2004. *Hur mycket satsar olika kommuner i Sverige på ridsport jämfört med fotboll*. Fördjupningsarbete nr 256. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Carlberg, S. och Lindbom, I. 2008. *Motiv till att pojkar börjar på ridskola*. Fördjupningsarbete nr 361. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Gardner, J. och Svedemark, E. 2007. *Barn och ungdomars avhopp från ridskolan*. Fördjupningsarbete nr 331. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Henriksson, Å., Yring, A. och Zetterman, C. 2009. *Vad elever på tre ridskolor i Sverige anser om sin ridskolas utbud*. Fördjupningsarbete nr 377. Enheten för hippologiskt högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Jonsson, C. och Tång, L. 2006. *Tonåringar på ridskola vad värdesätter och vad gör ridskolorna för denna målgrupp?* Fördjupningsarbete nr 302. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Larsen, H. 2000. *Motiv för barn och ungdomars val av idrott*. Fördjupningsarbete nr 115. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Riksidrottsförbundet. 2005. *Ungdomars tävlings- och motionsvanor en statistisk undersökning våren*. FoU-rapport:2005:6. Riksidrottsförbundet, Stockholm.
- Rock, J. 2002. *Marknadsundersökning av Järpens ridklubb*. Fördjupningsarbete nr 187. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Thedin Jakobsson, B. och Engström, L-M. 2008. *Vilka stannar kvar och varför?* FoU-rapport 2008:4. Riksidrottsförbundet. Stockholm.

Läst men ej refererat

- Axelsson, E. & Hansson, J. & Lind, J. 2008. *Ridundervisningens anpassning till inlärningsstilar*. Fördjupningsarbete nr 353. Enheten för hippologisk högskoleutbildning SLU, Uppsala.
- Bernfalk, S. och Holmdahl-Andersson, H. 2009. *Är hoppsporten jämställd?* Fördjupningsarbete nr 373. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Eckfeldt, M. och Engell-Moen, R. 2004. *Hur skiljer sig kommunernas ekonomiska satsning på ridskolor åt i Stokke respektive Ängelholms kommun?* Fördjupningsarbete nr 255. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Håkansson, M-L. 1999. *Barn och ungdomars vistelsetid på ridskolan*. Fördjupningsarbete nr 79. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Jönsson, Å. 2000. *En ridklubb för alla*. Fördjupningsarbete nr 123. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Lindberg, M. 1996. *Ungdomars motiv till utövande av ponnytrav*. Fördjupningsarbete nr 1. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Martinsson, S. och Westöö, P-E. 2006. *Tar pojkar och flickor kritik olika i ridundervisningen*. Fördjupningsarbete nr 317. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.
- Persson, L. 2000. *Ridskoleponny – läromästare eller tävlingsponny?* Fördjupningsarbete nr 125. Enheten för hippologisk högskoleutbildning, SLU, Uppsala.

Internet

Svenska Ridsportförbundet. 2006. Ridskola för alla.

<http://www2.ridsport.se/t2.aspx?p=701544>. (Hämtad 2010-02-20).

Skolverket. 2010.

http://www3.skolverket.se/friskola03/l_sok_i_be_p.aspx?skolkategori=GY&inriktning=&bidrag_enl=+&profil=h%E4st&lan=&kommun=&tamed=G&omgang=&B1=Skicka (Hämtad 2010-05-04).

DISTRIBUTION:

Sveriges Lantbruksuniversitet	Swedish University of Agricultural Sciences
Hippologenheten	Department of Equine Studies
Box 7046 750 07 UPPSALA	Box 7046 750 07 UPPSALA
Tel: 018-67 21 43	Tel: +46-18 67 21 43
Fax: 018-67 21 99	Fax: +46-18 67 21 99
